

Václavské náměstí 68
115 79 Praha 1
tel.: 224 497 111
fax: 224 226 488

www.nm.cz

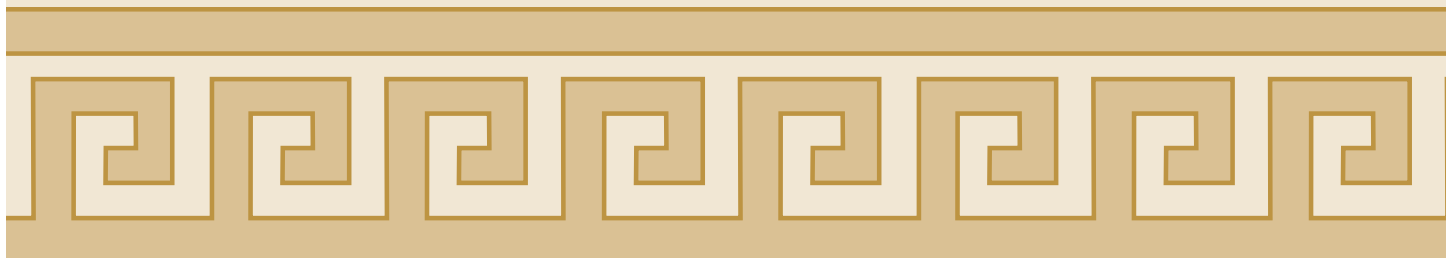
N Á R O D N Í M U Z E U M

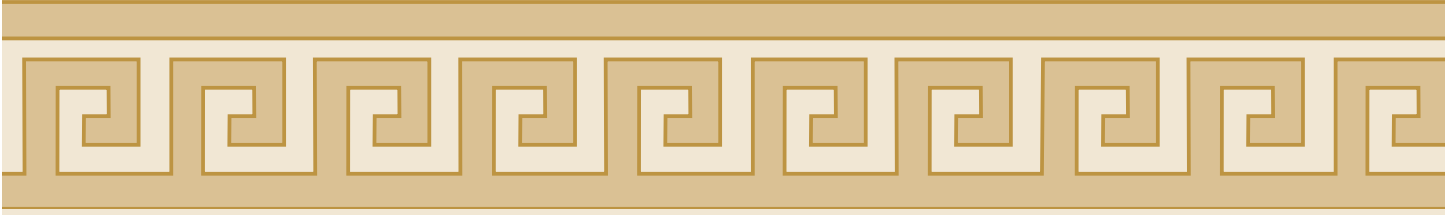
víc než dotek historie

Světové kultury ve sbírkách Národního muzea

**Koncepce rozvoje Náprstkovy muzea asijských, afrických a amerických kultur
a antické sbírky Historického muzea**

Vyobrazení na titulní straně, zleva doprava:

*Bódhisattva Padmapáni. Měď. Ladákh, 11. stol.
17,5 x 8,3 x 4,8 cm.*

*Mladá žena s vějířem. Terakota. Boiótie, konec 4. stol. př. n. l.
Výška 18,7 cm.*

*Správce královniny sýpky Veserethkau. Vápenec, polychromie.
Egypt. Nová říše (15./14. stol. př. n. l.).
Výška 54 cm.*

Světové kultury

ve sbírkách Národního muzea

Koncepce rozvoje Náprstkova muzea asijských, afrických a amerických kultur
a antické sbírky Historického muzea

PhDr. Jana Součková, DrSc., Doc. PhDr. Marie Dufková, CSc.

a kolektiv kurátorů Náprstkova muzea

Foto: Jiří Vaněk a archiv Národního muzea

Vydalo: © Národní muzeum, Václavské náměstí 68, Praha, 2006

Náklad: 250 kusů

ISBN: 80-7036-185-9

DTP: Quattro-Production s.r.o., tisk: K Effect CZ s.r.o.

Světové kultury

ve sbírkách Národního muzea

Koncepce rozvoje Náprstkova muzea asijských, afrických a amerických kultur a antické sbírky Historického muzea

Obsah

Výchozí stav	4
Koncepce další činnosti Náprstkova muzea	6
Realizace	10
Expozice	14
Principy instalace	24
Finanční rozvaha	26

Poté co Národní muzeum úspěšně představilo veřejnosti nově vybudované sídlo Českého muzea hudby a jeho cennou kolekci hudebních nástrojů, dokončilo úplnou rekonstrukci letohrádku Kinských pro národopisnou expozici, zahájilo renovaci zámku ve Vrchotových Janovicích, přikročilo k restrukturalizaci Knihovny NM a zásadním způsobem proměnilo výstavní politiku své hlavní budovy, za niž sklidilo pochvalu publika v podobě výrazného vzestupu návštěvnosti, přistupuje k další etapě svých plánovaných záměrů a zveřejňuje koncepci rozvoje Náprstkova muzea a nové prezentace světových kultur.

Výchozí stav

Náprstkovo muzeum NM je jedinou českou institucí, která se v plné šíři věnuje studiu, dokumentaci a prezentaci asijských, afrických, amerických, australských a oceánských kultur. Jeho bohatý a diverzifikovaný sbírkový fond, jenž má základ v odkazu Vojty Náprstka a jeho rodiny, ale ze 75 % byl již cílevědomě vytvořen erudovanými kurátory, jej řadí mezi významná evropská muzea světových kultur. Dokladem význačného mezinárodního postavení je nejenom jeho široká odborná spolupráce, ale i skutečnost, že Náprstkovo muzeum bylo – jako jediné ze střední a východní Evropy – v r. 1999 pozváno do konference evropských etnografických muzeí / muzeí světových kultur, působící od r. 1997.

Na domácí půdě pak Náprstkovo muzeum hraje v péči o mimoevropské materiální kulturní dědictví rozhodující part. Vedeno trvalým cílem zprostředkovat českým i zahraničním návštěvníkům světové civilizace v jejich dějinném vývoji, ve výtříbených projevech výtvarné, múzické, literární tvorby i v podstatných momentech každodenního života, shromažďuje, ošetřuje, zpracovává a zpřístupňuje relevantní pramenný materiál, interpretuje jej ve výstavách, vědeckých i populárně naučných publikacích, poskytuje expertízy médiím, nositelům českých rozvojových programů, obchodníkům, české diplomatické službě i jednotlivým zájemcům, například cestovatelům.

Při péči o sbírkový fond a jeho vědecké zhodnocení Náprstkovo muzeum úzce spolupracuje s řadou institucí

- ústavy Akademie věd:
 - společné vědecké projekty s Orientálním ústavem AV ČR, každoroční společné přednáškové cykly
 - spolupráce s Etnologickým ústavem AV ČR
- vysokými školami:
 - členství v Českém národním egyptologickém centru UK
 - spolupráce s VŠCHT v Praze v konzervaci a restaurování sbírkových předmětů
 - výuka pracovníků muzea na FF UK, FSV UK, FHS UK, FHS na ZU v Plzni, FF Palackého univerzity v Olomouci, VŠUP, AVU
- institucemi památkové péče
- regionálními a městskými muzei
- mnoha mezinárodními institucemi a privátními subjekty.

Nezanedbatelné služby poskytuje Náprstkovo muzeum domácím a zahraničním badatelům, přicházejícím studovat pramenný materiál, ať již ve sbírkovém či archívním fondu. Zcela nezastupitelnou roli pak má jeho relace vůči krajanům. Náprstkovo muzeum pečuje o rozsáhlou krajanskou knihovnu (konzervační fond) a bohatý archiv a dále je buduje a rozvíjí v těsné součinnosti s – především zámořskými – krajanskými sdruženími i jednotlivci. S oporou v Náprstkově tradici a nezatíženo negativními zkušenostmi minulých let muzeum stále představuje důležitý záchytný bod krajanů v někdejší vlasti a otevírá tak možnosti pro spolupráci s nimi.

Potenciál muzea není těmito trvalými úkoly vyčerpán. V situaci, kdy školní výuka a další vzdělávání se soustředí na technické obory, výchova v humanitní sféře a všeobecný rozhled se zaměřuje na evropská témata a české společnosti v průřezu chybí mnohdy elementární znalosti o mimoevropském světě, zatímco tento svět se rychle mění a v mnoha oblastech Evropu výrazně předstihuje, nabízí muzeum sumu poznatků v přitažlivé interpretaci. Hmatatelná forma jeho sdělení je zároveň pro veřejnost, stále více orientovanou na vizuální vjem, dobře přijatelná.

Anonymní malíř činný v 18. stol. Šestidílný paraván s malbou ve stylu jamatōe zobrazující scény z dvorských románů. Tuš a přírodní pigmenty na papíře. Japonsko, 18. stol., 23,3 x 102 cm.

Koncepce další činnosti Náprstkova muzea

Rozhodující pro plnění úkolů, které si muzeum pro budoucnost klade, je zachování sbírkového fondu v optimálním stavu, jeho soustavný rozvoj a maximální zpřístupnění pro vědecké využití i pro laickou veřejnost. Podmínkou pro dosažení tohoto cíle jsou v oblasti

sbírkotvorné činnosti

systematické cílené akvizice

Muzeum v minulých letech po pečlivém rozboru svého fondu zpracovalo podrobný plán akvizičního programu a stanovilo priority, podle nichž v rámci možností hodlá dotvářet svou v ČR unikátní kolekci a doplňovat ji o doklady současného vývoje tradičních mimoevropských kultur, ale i o charakteristické dokumenty jejich přerodu a prvky akulturace. Pro dokumentaci současnosti je až na výjimečně šťastné náhody naprosto nezbytný vlastní terénní výzkum a sběr, vycházející z dokonalé znalosti daného prostředí, jazyka, citu pro nové trendy a základní rysy příštího vývoje. Muzeum proto využívá účasti na expedicích a usiluje o grantové úkoly, které by umožnily vlastní výzkum. Posílení rozpočtu v kapitole akvizic je v každém případě podmínkou.

zpracování sbírek a převedení do elektronické databáze a s tím související

digitalizace sbírkového fondu

Provázání obou metod dovoří podstatným způsobem zpřístupnit sbírkový fond badatelům, a to i distančně. Ve výběru pak rozšířit rovněž přístup k informacím návštěvnické veřejnosti.

vhodné depozitáře

Po povodni 2002 a po restituci liběchovského areálu se stalo velmi naléhavou potřebou vybudování nových depozitářů, a to s uplatněním principů oprávněné prevence, preventivní konzervace a klimatologických zásad.

vědecko–výzkumné činnosti

aktivní vědecký výzkum v terénu a jeho finanční zajištění

rozšíření edic NM o řadu vědeckých katalogů a monografií, CD výstupů

rozšíření služeb knihovny, která je jedinou v ČR pro oblast mimoevropských materiálních kultur, ale má i významné poslání v krajanské problematice. Její služby jsou velmi vyhledávané a jejich rozšíření je proto žádoucí.

uzpůsobení databáze a technického vybavení knihovny tak, aby vedle prezenčního studia byl možný elektronický vstup do těchto databází a přístup do databází mezinárodních

posílení odborné rešeršní služby

posílení nákupu a mezinárodní výměny literatury

prezentace sbírek

Expozice kultur Austrálie a Oceánie

byla v r. 2003 komplexně repasována a vybavena interaktivním programem s doplňujícími informacemi k vystavenému materiálu. Pro r. 2006 se připravuje rozšíření o aktuální prezentaci kultur Sumatry.

Expozice Ameriky

Expozice Indiánské kultury Severní a Jižní Ameriky, která představuje sbírky prehistorické, starověké a etnografické v přehledu kulturně geografických areálů Severní a Jižní Ameriky, byla vytvořena v první polovině osmdesátých let a uplynulé téměř již čtvrt století – přes repasáž provedenou počátkem 90. let – je v ní patrné. Nová expozice bude koncipována dynamic-

ky, s použitím nejnovějších výstavních prvků a s důrazem na jedinečnost exponátů. Součástí se stanou interaktivní programy se zvukovou a animovanou obrazovou složkou, které návštěvníkům umožní prožívat prohlídku expozice aktivně a v úzkém kontaktu s oblastí jejich zájmu. Osnovu expozice viz Synopse.

Expozice Afriky

chybí již celých 18 let, ačkoliv africký sbírkový soubor Náprstkova muzea vykazuje v mnoha úsecích světové parametry (vzpomeňme na úspěšnou výstavu Africké umění v Československu z r. 1983 v Letohrádku královny Anny); jen krátkodobé dílejší výstavy z něho ukazují, jak velká je škoda, že v rámci České republiky absentuje odborné a mezinárodně prověřené měřítko. Scénář nové expozice Afrických kultur je připraven a čeká jen na uvolnění výstavních prostor v Praze na Betlémském náměstí. Osnovu expozice viz Synopse.

Expozice starověkých a asijských kultur

představí ve spolupráci s Historickým muzeem – oddělením klasické archeologie poprvé starověké sbírky Historického muzea a Náprstkova muzea a jeho asijské fondy. Národní muzeum tak hodlá zaplnit mezeru jež je pociťována dlouhodobě a jež se v současné době již stává palčivou. Zůstáváme totiž jednou z posledních zemí v Evropě, kde se dosud nepodařilo vytvořit trvalou expozici starověkých kultur, ačkoliv jsou jejich památky v našich sbírkách zastoupeny a čeští vědci dosáhli v těchto oborech vynikajících výsledků a velkého mezinárodního uznání. Dosud uskutečněné výstavy naznačují mimořádný zájem publika o tuto oblast (např. výstava Svět Etrusků, realizovaná Národním muzeem ve spolupráci s MK ČR v paláci U Hybernů v r. 1989 či v nedávné době výstava Abúsír – tajemství pouště a pyramid s několikanásobně vyšší návštěvností).

Amfora s pásy zvířat. Keramika. Práce etruské dílny imitující korintskou produkci. Konec 7. stol. př. n.l.

V posledních letech, po ničivé zátopě a nyní též po restituci liběchovského areálu, zůstává Národní muzeum veřejnosti dlužno i prezentaci asijských kultur ze svých, v našem státě naprosto jedinečných a mezinárodně souměřitelných sbírek. Krátkodobé tematické výstavy (Vzpomínky na samurajskou slávu, 2001, Humor a legendy v japonském umění, 2004, Čínská grafika 20. století, 2004 či výstava Tisíc tváří Formosy, 2005) vždy zaujmou a jsou ceněným příspěvkem, komplexní obraz světových civilizací však nemohou nahradit.

Mimoevropská numismatika

Specializovaná numismatická sbírka Orientu, kolonií a zámoří čeká na svou prezentaci již od svého vzniku v r. 1963. Cílem proponované expozice by měla v návaznosti na souběžné evropské dění být prezentace přehledu vývoje platidel mimoevropského prostoru od předmincovní podoby po bankovku, se zvláštním důrazem na ekonomicko-historický vztah českých zemí a Orientu, jakož i na sběratelské aktivity na našem území vážící se na mimoevropský kulturní prostor.

Češi ve světě, krajané

Role a přínos českých vědců a cestovatelů, kteří – Náprstkovými slovy – „otevírali okno do světa“, ale i sběratelů, dárců a mecenášů, kteří obohatili české muzejní fondy, není zatím nikde trvale představena a doceněna. Citelné nedostatky a nejasnosti přetrvávají i ve vztahu ke krajanům a exulantům. Je zapotřebí tento přínos naznačit a vztahy narovnat v samostatné expoziční linii.

práce s návštěvníky

Fórum – Most mezi kontinenty a národy

Národní muzeum předpokládá, že se Náprstkovo muzeum a jeho nové expozice stanou místem setkávání, nikoli jen návštěvníků s exponáty, ale i s odborníky, že se zde budou odehrávat diskusní odborná setkání, volné tribuny reagující na proměny a události v současném světě

z horizontu historických poznatků a hlubších znalostí kultury a reálií příslušných oblastí nebo i v širším záběru. Předpokládá rovněž, že budou pokračovat oblíbené přednáškové cykly, ať již ve spolupráci se Společností NM – sekcí starověkých kultur či ve spolupráci s odbornými společnostmi (např. česko-arabskou, –čínskou, –africkou, –americkou aj.), kulturní programy a demonstrace, v nichž dostanou příležitost jak čeští tvůrci, tak především tvůrci z mimoevropských teritorií (hudební a taneční vystoupení, živé koncerty s funkčními nástroji sbírky, literární pásma, předvádění rukodělných technik, jako např. v minulosti klub pro výrobu čínských draků, ikebana apod., k nimž se publikum obrací s velkým zájmem).

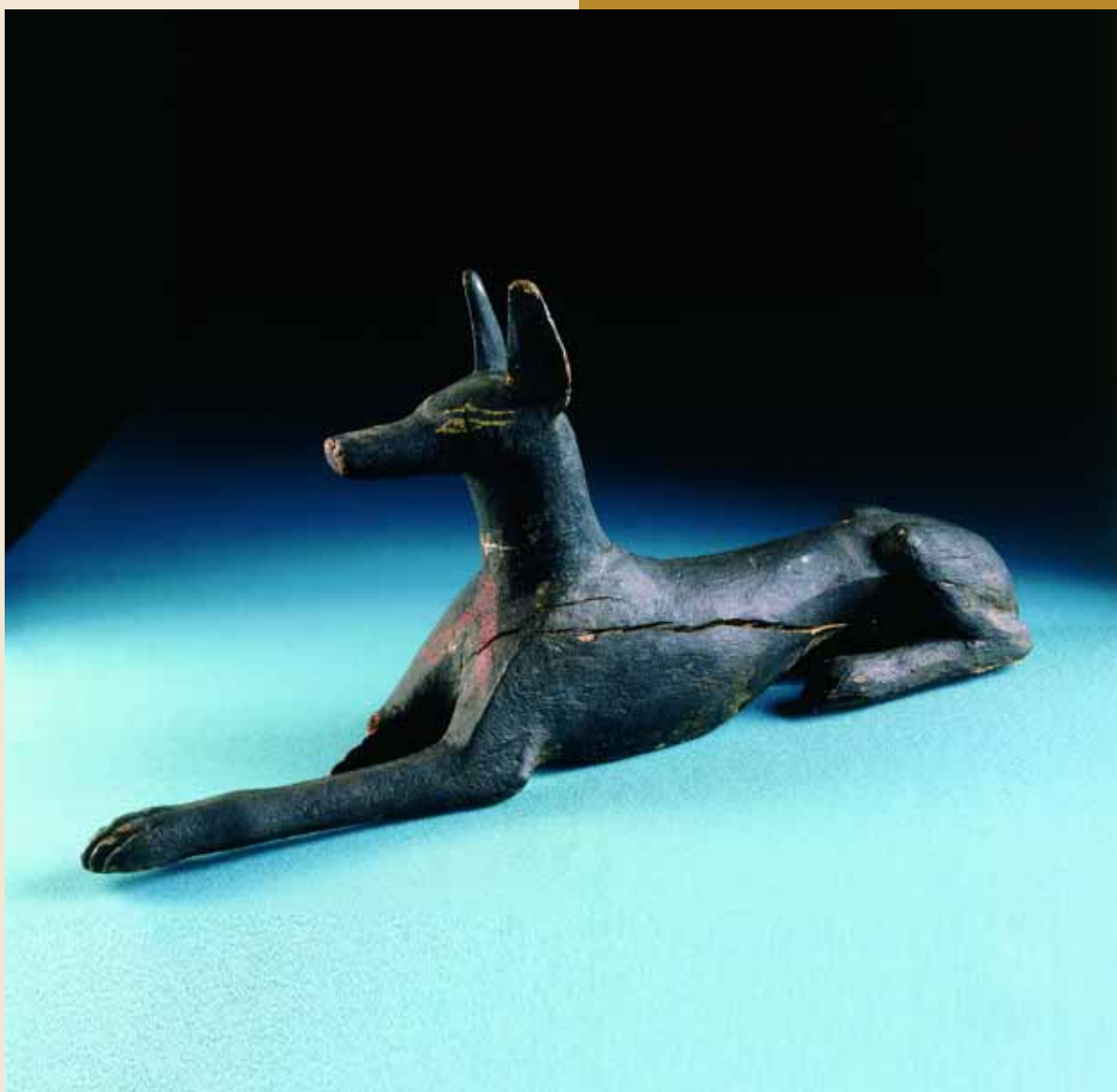
Tento kulturní stánek se svým komplexním pojetím nepochybně stane jedinečným zařízením v rámci našeho státu; dosud ostatně nemá srovnatelný protějšek ani v rámci Evropy, zejména pokud jde o celistvé propojení starověku s jeho tradicemi ústícími až do doby současné. Důsledky této mezery ukazují každodenní zprávy z Iráku.

spolupráce s odbornou veřejností

Metodické centrum

Národní muzeum plánuje, že v zázemí nové expozice bude působit středisko, jež se v intencích dosavadních zkušeností s pomocí jeho kurátorů při zpracování antických a mimoevropských předmětů v regionálních a městských muzeích a památkových objektech v ČR stane referenčním pracovištěm. Mnohé z těchto roztroušených fondů byly v minulosti kurátory Národního muzea již determinovány a zhodnoceny, další takové zpracování ještě potřebují. Národní muzeum počítá s tím, že v plánovaných výstavních prostorech nabídne možnosti tyto sbírky uceleným způsobem představit veřejnosti.

Počítá rovněž s tím, že Náprstkovo muzeum bude pokračovat v pořádání vyhledávaných výstav ze svých fondů v rámci české muzejní sítě, resp. též v památkových objektech, díky nimž se daří přibližovat mimoevropské kultury nejširšímu publiku i ve vzdálenějších místech ČR.

*Šakal. Dřevěná polychromovaná plastika.
Egypt, Nová říše – Pozdní doba
(15. – 5. stol. př.n.l.)*

Realizace

Areál Náprstkova muzea na Betlémském náměstí

zůstane v souladu s Náprstkovým odkazem hlavním sídlem a jádrem odboru. Setrvá v něm ředitelství, odborné pracovní, oddělení péče o sbírky, oddělení práce s veřejností, karanténní místnost, malé příruční depozitáře.

Rozšíří se studovna knihovny, modernizuje její vybavení a připojení k národním a mezinárodním databázím. Na úrovni přízemí zůstane situován multifunkční přednáškový sál, vytvoří se místnost pro návštěvnické aktivity – programy pro děti a mládež, dospělé, evtl. semináře. Vytvoří se nutná samoobslužná šatna pro návštěvníky.

Sál nyní užívaný pro depozitář starověké sbírky se uvolní a rozšíří se o něj plocha pro tematické výstavy.

Expozice amerických kultur v 1. poschodí výstavní budovy bude nově koncipována. Expozice Afriky bude instalována ve všech sálech 2. poschodí výstavní budovy po přestěhování etnografické sbírky do nového depozitáře. Expozice Austrálie a Oceánie bude rozšířena.

Depozitáře

budou přemístěny do plánovaného druhého komplexu v Horních Počernicích
přičemž potřebná rozloha činí celkem 3500 – 4000 m²,
z toho

starověk	300
asijské oddělení	1200 –1500
etnografické oddělení	1000 –1200
knihovna	1000

Depozitáře jsou propočítány pro umístění stávajících fondů s přihlédnutím k premisám preventivní konzervace a praktického uložení. Pro depozitáře asijského a etnografického oddělení je zahrnuta manipulační rezerva (cca 15 %), která umožní pohyb v rámci kategorií sbírkových předmětů a předpokládaný nárůst materiálu.

Nová budova pro expozici starověkých a asijských kultur, Fórum a metodické centrum

se musí nacházet mimo zátopovou zónu, v lokalitě s dobrou dopravní obslužností, nejlépe poblíž stanice metra, ideálně jako samostatný objekt mimo řadovou zástavbu. Kromě turistického centra města se nabízí též možnost upravit některý umrtvený vojenský nebo tovární, případně administrativní objekt a využít jej pro projekt revitalizace širšího městského celku.

Rozvaha výměr pro novou budovu

☐ Expozice celkem 3200 m ² , z toho	
starověké kultury Předního východu a Egypta	350
kultury klasického starověku	1000
numismatika	250
asijské kultury	500
I.	500
II.	500
III.	400
	(z toho část s v. 4 m)
Češi ve světě, krajané	200
☐ Ostatní veřejné prostory celkem 970 m ² , z toho	
2 sály pro tematické výstavy	500
přednáškový sál	200
konferenční sál	100
studovna	50
částečně oddělená badatelna	30
návštěvníkové aktivity – děti	60
– dospělí	30
☐ Příruční depozitáře, celkem 300 m ² , z toho	
starověké kultury Předního východu a Egypta	50
kultury klasického starověku	50
asijské oddělení	100 (40 + 60 m ²)
etnografické oddělení	100
☐ Pracovny 5 x 20 m ²	tj. 100 m ²
☐ Knihovna	300 m ²
☐ Obslužné prostory, celkem cca 350 m ² , z toho	
pokladna	10
Informační centrum	30
šatny pro individuální návštěvy	30
šatny pro skupinové návštěvy	30
provozní skladovací prostory 3 x 20 m ² , tj.	60
velín	20
občerstvení 20 + 50 m ² , tj.	70
obchod	50
sanitární prostory – dle hygienických norem,	do 50

Plastika ve tvaru holuba. Litá ocel, vykládaná zlatem.
Irán, 18. stol. n.l.

Na protější straně:
Figurální keramická nádoba s hubicí a třmenem v podobě stylizované ryby kombinované s prvky kočkovité šelmy, s lidskou postavou na hřbetě. Severní pobřeží Peru, kultura Moche, 200 – 600 n. l.

Personální předpoklady

Náprstkovo muzeum usiluje průběžně o generační obměnu. Přes limitované možnosti pro výběr vhodných kandidátů se podařilo zčásti uskutečnit plánované záměry a získat

kurátorku islámské sbírky Předního východu
kurátorku čínské a vietnamské sbírky
kurátorku africké sbírky (částečný úvazek)
kurátory egyptské sbírky (částečné úvazky),

Muzeum potřebuje doplnit stav pracovníků o 1 zaměstnance v knihovně NpM (návrat původního stavu), který by převzal tvorbu a vedení databází a řešerše.

K plnění výše naznačených nových úkolů plánuje:

- 2 pracovníky pro nové depozitáře (etnografické odd., odd. pravěku a starověku)
- 2 pracovníky pro nové depozitáře asijského oddělení převodem pracovníků z Liběchova
- 2 pracovníky pro nové prostory knihovny
- 4 lektory (z toho 1 obnovené místo),
 - tj. 2 pro expozice na Betlémském nám.,
 - 2 pro novou budovu
- 3 pracovníky metodického centra a styku s veřejností

pracovníky pro technickou obsluhu:

1 správce objektu, 2 pracovníky údržby, pokladnu, informace, dozor v expozici (lze stanovit až se znalostí dislokace), velín, noční ostrahu, šatnu. Technický personál lze částečně pokrýt převodem tabulkových míst z liběchovského areálu.

Zajištění provozu obchodu a občerstvení lze uvažovat formou nájmu.

Harmonogram

Vyhledání / zakoupení a rekonstrukce náhradní budovy za restituovaný areál v Liběchově, vybudování depozitářů – neprodleně v nejbližším možném termínu

- 2006 rozšíření expozice Austrálie a Oceánie o výstavu indonéských kultur
- 2007 osazení depozitářů skladovou technologií a přestěhování asijských sbírek z liběchovského zámku a z areálu PM do upraveného prostoru v Horních Počernicích
- 2007 / 2008 přestěhování sbírek, knihovních a archivních fondů z Betlémského náměstí
- 2008 nová expozice amerických kultur
- 2009 nová expozice Afriky na Betlémském náměstí
úprava knihovny a studovny na Betlémském náměstí
- 2010 / 2011 příprava expozice světových kultur v novém objektu

Obličejová část kartonáže.

Pozdní Ptolemaiovská doba (1. stol. př. n. l.).

Pravděpodobně z Fajjúmské oázy.

Expozice

Expozice Afriky

Ideový záměr a synopse expozice

Současná média představují Afriku jako dějiště neustálých válek, krvavých střetnutí a kulturního barbarství; chybí tu vyvažující pohled, který by přiblížil svět afrických tradic a hodnot a také pohled na evropsko (česko) – africké vztahy. V posledních patnácti letech se nadto celosvětově výrazně zvýšil soukromý zájem o sběratelství afrického umění, jak dokazují i výstavy soukromých sbírek v muzeích a galeriích. V ČR jsou vytvářeny převážně na intuitivním základu, neboť chybí kritéria a objektivní měřítko, takže také sběratelé postrádají expozici afrických kultur a volají po ní.

Plánovaná expozice bude členěna podle kulturněgeografických oblastí tvořících samostatné, na sebe navazující významové oddíly. Prohlídka expozice bude navozovat putování Afrikou, a to s průvodcem. Průvodce se bude měnit podle kultur jednotlivých oblastí – zásadní charakteristika bude ovšem stejná – šprýmař a taškář. Expozice se bude opírat o sbírky z tzv. „období tradičních afrických kultur“ – tedy z období předkoloniálního a koloniálního (ca. 1850 – 1960). Každá z oblastí bude ovšem uvedena historickou (pod)sekcí mapující období před rokem 1850; závěrečná (pod)sekcce pak bude mapovat kulturní a sociální vývoj od vzniku moderních afrických států až po současnost. V každé oblasti budou také připomenuty nejvýznamnější čeští badatelé a sběratelé. Expozice bude mít interaktivní charakter.

Expozice bude rozdělena do následujících oblastí:

- Severní a severovýchodní Afrika** s kulturní návazností na Pyrenejský poloostrov (maurské kultury), Blízký východ (křesťanské kultury) a území Arabského poloostrova (protoaxumská kultura).*/
- Sahara a Západní Afrika** s kulturní návazností na země Maghrebu a Egypta a Súdánu.
- Střední Afrika.**
- Východní Afrika** s kulturní návazností na Arabský poloostrov, Indii a Indonésii.
- Jižní Afrika.**

V rámci každé oblasti budou představeny předměty každodenní potřeby, společenská organizace (prestižní předměty, odznaky moci) a náboženství (kulturní předměty, podoby předků a božstev); umělecké předměty budou přiblíženy ve svých symbolických významech. Předpokládáme stylizované náznamy architektury a přírodního prostředí v němž se jednotlivé kultury rozvíjely.

Doprovodnou součástí expozice by měla být i vystavená platidla.

Podmínky prostorové a technické realizace:

Členění prostoru do 5 oddělených celků o rozloze 450 m². Předpokládáme kontrolu klimatu a osvit. Pro zajištění interaktivního programu (s audiovizuálním doprovodem) počítáme s centrálním počítačem a monitory umístěnými v jednotlivých sekcích, na nichž by návštěvníci mohli vyhledávat další, doplňující informace.

**/ Podle prostorových možností zvážíme připojení v rámci nové budovy v kontextu vzniku islámských kultur a počátků východního křesťanství.*

Expozice amerických kultur

Sbírky muzea dokládající kultury původních obyvatel Ameriky představují pramenný materiál v České republice výlučný a i ve srovnání se sbírkovými kolekcemi jiných evropských muzeí velmi hodnotný. Cílem nové expozice je nejen představit sbírky jako vynikající díla, ale především je uvést v souvislostech jejich společenského, každodenního či rituálně-náboženského významu, tak aby vedly návštěvníky našeho kulturního okruhu k pochopení mimoevropských sociokulturních systémů.

Nová expozice se na různých úrovních a s použitím nejnovějších výstavnických prvků, za využití interaktivních programů, zvukové a animované obrazové technologie bude obracet jak na laické návštěvníky, školní a rodinné výpravy, tak i odborníky amerikanisty či badatele ostatních humanitních oborů, tak aby prožili prohlídku expozice aktivně a podle hloubky svého zájmu.

Expozice představí kultury původních obyvatel Ameriky ve čtyřech základních oddílech:

- **Starověk** – prezentace archeologických kolekcí, dokumentujících významné starověké civilizace Mezoameriky a Jižní Ameriky (především civilizace mayská, Colima, zapotécká, Nazca, Mochica, Chimú, incká a aztécká).
- **Rodina** (kultura a subsistence) – tradiční způsob života původních obyvatel Ameriky v 19. a 20. stol. formou dioramatických scén, proměny života utvářené sociálními, kulturními i politickými vlivy v určitých historických etapách; život rodiny v rozličných životních podmínkách (lovci a sběrači na Velkých pláních, zemědělci Pueblané, rybáři a lovci mořských savců, zemědělci v subtropické (Mexico) a tropické oblasti (Amazonie)).
- **Náboženství a filozofie** – charakteristické obřady, rituály a slavnosti související s nativním vnímáním světa v reálné i nadpřirozené rovině (šamanismus, rituál obnovy přírodních sil (aztécký obětní obřad, Tanec slunce v oblasti Velkých plání), přechodové rituály).

Mayská šlechtična. Keramická plastika. Klasická mayská kultura, 600-900 n. l. Jaina, Yukatán, Mexiko

*Na protější straně:
Lev. Podmalba na skle. Jorubové, Nigérie, kolem r. 1965.*

- **Problémy a témata** – významné odborné problémy, teorie, argumenty představené na unikátních sbírkových předmětech a souborech jako prameny kulturní antropologie a příbuzných vědních oborů. V této části se počítá s obměnami k aktuálním námětům.

Podmínky prostorové a technické realizace:

Expozice se bude rozkládat na ploše 450 m² jednoho podlaží výstavní budovy NpM na Betlémském náměstí, v ideálním případě propojeného v jeden celek (úpravy podle možností statiky budovy). Audiovizuální technika integrována do všech částí expozice.

Nutná kontrola klimatu, kontrola osvětlení s možností přitlumení (množství organických materiálů).

Expozice starověkých a asijských kultur Češi ve světě, krajané

Ideový záměr

Naléhavost nové komplexní prezentace velkých světových kultur spatřuje Národní muzeum v potřebě připomenout bohaté starověké tradice, z nichž čerpaly následující epochy světového vývoje, poukázat na dědictví, jež přejala a na němž stále staví i dnešní doba, přiblížit východiska a myšlenkové proudy, z nichž se rodilo křesťanství a evropské civilizace. Starověké předoasijské a středomořské kultury předaly svůj odkaz středověké Evropě a tato cesta bude v plánované expozici naznačena. Navazující evropská historie je však již jinou kapitolou expozičních záměrů NM a bude řešena v koncepci rekonstruované hlavní budovy NM. Dědictví dávných kultur vrostlé do života helénistického a římského světa našlo organické pokračování také ve velkých říších východu, v rodícím se buddhismu a posléze i islámu. Spojení s dodnes živými asijskými tradicemi zůstává většinou evropskému povědomí utajeno. V plánované expozici mu proto bude věnován prostor.

Výchozím tématem připravované instalace asijských kultur budou velká náboženství – islám, buddhismus, hinduismus, lámaismus, jež stále více poutají světovou pozornost, ale jejichž zdroje a základní myšlenky většinou zůstávají neznámé, nedostávají-li se jim vůbec mylných interpretací. Velká náboženství jsou zvolena za základ také proto, že předznamenávají jednotlivé asijské kulturní okruhy. Ty pak budou v geografickém vymezení představeny podrobněji právě na tomto půdorysu, v náznaku jejich dějinného vývoje, v podstatných momentech každodenního života, hospodářství, v uměleckém a uměleckořemeslném, hudebním a literárním projevu.

Někdejší evropocentrismus z konce 19. a počátku 20. století je minulostí; byl to konečně právě Vojta Náprstek, kdo se v našich zemích tolik zasloužil o jeho korekci. Nicméně v době, kdy mimoevropské národy se hlásí o svůj podíl na celosvětovém dění, kdy Evropu nezadržitelně předbíhají populačně a neustále rychle roste jejich politický, ekonomický a kulturní význam, zažívá evropocentrismus v České

republiky svým způsobem jistou renesancí. Netřeba jistě zdůrazňovat, jaké kulturní a morální škody, ztráty prestiže a dokonce i ekonomické ztráty s dalekosáhlými a dlouhodobými účinky může způsobit nedostatek znalostí o mimoevropském světě, zahledění do sebe a s tím související ztráta schopnosti objektivně posoudit své možnosti, skutečný vlastní přínos. Novou expozicí chce Národní muzeum přispět k poznání prostředí, zvyklostí, života v mimoevropských teritoriích, pochopení jejich kulturních tradic a možností příštího vývoje. Může tak také usnadnit orientaci našim obchodníkům, badatelům či diplomatům v nevyzkávaném prostředí mimo náš kontinent.

Fondy Náprstkovy muzea a oddělení klasické archeologie Historického muzea vzbuzují pozornost domácích i zahraničních milovníků památek, ale v nemenší míře i zahraniční odborné veřejnosti: Zatímco srovnatelné sbírky jinde v Evropě vznikly převážně jako vedlejší produkt tamní koloniální minulosti a jsou dnes často jablkem sváru mezi někdejší metropolí a zemí původu, české kolekce se tvořily regulárními cestami – z darů, jako odměna za prokázané (např. lékařské) služby, výměnou, nákupy, vlastním sběrem nebo výkopy v rámci oficiálních výzkumů. Jsou tak prosty negativních konotací a v zemích původu hodnoceny jako pozornost domácím kulturním tradicím a jejich vítané ocenění. Dokumentují zároveň, jak se čeští vědci, cestovatelé a sběratelé podíleli na světových trendech, jak doma rozvíjeli znalosti o světě, jak utvářeli naši kulturu. Představují příklady velkého entuziasmu a ve výrazných osobnostech vzory hodné následování a povzbuzení národního sebevědomí.

Tyto světlé postavy našich dějin hodlá Národní muzeum vyzdvihnout náležitým zhodnocením dárců a mecenášů. Z nejvýznamnějších jmenujme samozřejmě v první řadě samotného Vojtěcha Náprstka a jeho ženu Josefu, Julia Zeyera, Rudolfa Dvořáka, Ludvíka M. Kubu, z nedávných Vladimíra Piskáčka a především Rainera Kreissla. Uvede také cestovatele a sběratele (např. J. V. Helfera, J. Wünsche, O. Feistmantela, P. Durdíka, F. Czurdou, R. Ch. Urbanovou, J. Kořenského, E. St. Vráže, F. Kollera, F. Zemana), badatele (B. Hrozného, A. Salače, J. Petrboha) a výzkumné týmy (Československý, resp. Český egyptologický ústav, Ústav pro klasickou archeologii UK). Ti všichni se zasloužili o rozvoj jeho fondů a muzeum poskytne jejich kolekcím v prezentaci odpovídající prostor.

Kunisada: Herec Ičikawa Dandžuró VIII. jako Koganosuke, list ze série 53 stanic na silnici Tókaidó, 33. stanice Širasuka b, signováno Tojokuni ga, nakladatel Cudžiokaja Bunsuke, datováno 1852/7. Japonsko.

Na protější straně:

Konvice se zdobně tvarovaným uchem a výlevkou zakončenou hlavou fantaskního zvířete. Litá mosaz, zdobená tepaným dekorem zvířecích a lidských figur, zčásti v kruhových medailonech. Írán, 18. stol. n.l.

V návaznosti na připomínku osobnosti Vojty Náprstka a jeho významu pro pražský život a pro českou kulturu 2. pol. 19. stol. povšimne si expozice samostatně též působení našich krajanů v zahraničí a zahrne i dějiny českého exodu, tak jak se jeví v dokumentech rodiny Náprstkových, jejich korespondenci s exulanty, v pozdějších archiváliích i v konzervačním fondu krajanské knihovny Náprstkovy muzea.

Pro tvorbu expozice se počítá se sbírkami Náprstkovy muzea, oddělení klasické archeologie, v menší míře také numismatického oddělení Historického muzea NM, se souborem Ústavu pro klasickou archeologii Univerzity Karlovy, případně s ojedinělými zápůjčkami dalších českých institucí, spravujících malé mimoevropské kolekce.

Synopse oddílů expozice

1. Starověký Přední východ a starověký Egypt

Starověké kultury Předního východu a Egypta patří ke kořenům evropské kulturní identity; jejich velikost a význam pro utváření evropské civilizace však u nás dosud nejsou – přes trvalý zájem veřejnosti o tuto problematiku – dostatečně doceněny. Ani školní osnovy nevěnují tomuto dějinnému úseku prostor postačující k pochopení jejich vkladu.

Plánovaná expozice bude v první řadě prezentovat historický vývoj starověké Mezopotámie, Persie, Sýrie, Malé Asie, Egypta a Nubie, a to od nejstarších období až po nástup Alexandra Velikého. Pozdější dějinné etapy (helénistické, ptolemájský Egypt, římské impérium) budou zahrnuty do úseku expozice společně s antickými kulturami.

Základní linii ve vybraných horizontech doprovodí rozšiřující ucelené okruhy, jež přiblíží práci českých vědců na tomto poli:

- V kontextu Chetitské říše představí **Bedřicha Hrozněho**, který rozluštěním chetitštiny vrátil nejstarší písemně doložené Indoevropany do historického povědomí lidstva.
- V kontextu egyptské Staré říše se zastaví v **Abúsíru**, kde již od 60. let 20. století působí Český (dříve Československý) egyptologický ústav a odkud pochází významné množství sbírkových předmětů muzea.
- V horizontu egyptské Nové říše to bude **Dér el-Medína**, odkud pochází přes 200 předmětů darovaných Národnímu muzeu v r. 1937 Francouzským ústavem pro orientální archeologii. Připomene v této souvislosti také osobnost významného českého egyptologa Jaroslava Černého, který rovněž obohatil české fondy z této oblasti.
- Samostatná partie bude věnována **Núbii**, kde se čeští egyptologové a archeologové v 60. letech účastnili mezinárodní akce na záchranu památek ohrožených vodami Velké asuánské přehrady.

Základní linii dále doplní tematicky pojednané celky – každodenní život, náboženství, pohřební zvyklosti, písemné systémy a nosiče písemností – které budou prezentovat soubory předmětů souvisejících s vybraným tématem v proměnách času. V rámci těchto celků si návštěvníci budou moci prohlédnout soubor rakví, mumií, amuletů, vešebtů, skarabů, klínopisných tabulek, pečeti aj.

Podmínky prostorové a technické realizace:

Členění prostoru do 2 oddělených celků / sálů,
o rozloze 50 m² a 300 m².

Nutná kontrola klimatu, zejména při tématu každodenní život, jenž bude zahrnovat množství organických materiálů.

Kontrola osvětlení s možností přitlumení.

Pro šperky a unikátní drobné artefakty 3 trezorové vitríny.

2. Antická civilizace a její dědictví

Antická sbírka Národního muzea je nejobsáhlejší svého druhu v našem státě a zaznamenává permanentně cenné přírůstky. Další významnou kolekcí je soubor antik ze sbírky Univerzity Karlovy. Společně podají obě sbírky názorný obraz kulturního prostředí antického světa v charakteristických segmentech. V nástinu hospodářského vývoje bude doplněn příklady z numismatické sbírky HM. Protože antický svět nepředstavoval jednotlý celek, budou exponáty řazeny podle chronologické posloupnosti se zřetelem k jejich výrobní a geografické provenienci. Z antických originálů bude návštěvníkům představen cenný soubor váz, terakot, bronzů, skla, šperků a kamenné plastiky, ale i předměty běžného denního života:

- Egejská oblast a Kypr**
od doby bronzové k raně archaickému období
- Řecko v geometrickém období**
- Řecko v archaickém období**
- Řecko v klasickém období**
- Západní Středomoří** – Etruskové, barbarské kmeny v Itálii, počátky římské kultury

Rhyton s polofigurou koně, Stříbro, zčásti zlacené. Unikátní práce některé z řeckých dílen Jižní Itálie. 4. stol. př. n. l.

Na protější straně:

Černofigurový kyathos. Keramika. Signoval athénský hrnčič Nikosthénes kolem 530 př. n. l.

V partiích závěru 1. tis. př. n. l. se expozice prolne s expozicí starověkého Předního východu a Egypta

- Helénismus**
- Kultura a život v římské říši**
- Kultura a život v římských provinciích**
– se zvláštním zřetelem na východ a zaalpský prostor.
- Antické tradice v českých zemích** – sběratelství a ohlasy ve středověké a novověké tvorbě.
- Pokladnice** – speciálně zajištěný malý výstavní prostor pro šperky, glyptiku, mince z drahých kovů, unikáty aj.
- Expozice odlitků** mramorové plastiky zahrnující památky řecké a římské ve všech stylových proměnách.

Podmínky prostorové a technické realizace:

Jednotlivé kapitoly mohou představovat oddělené výstavní prostory / sály o rozloze 30 – 70m² nebo menší počet prostor větších, celkem 400 m².

Samostatný prostor pro expozici odlitků mramorové plastiky, cca 600 m².

Kontrola klimatu nutná ve všech prostorách.

Speciální podmínky pro vystavované bronzy, textilie.

3. Expozice antické a mimoevropské numismatiky

Bude v adekvátních sekvencích provázet jednotlivé oddíly expozice a sledovat historicko–geografickou linii vývoje mincovnictví daného prostoru. Artefakty zde prezentované tvoří na území České republiky dosud nevystavovaný ucelený, chronologicky a teritoriálně reprezentativní soubor mincí a ostatního numismatického materiálu, který je svědectvím historicko–ekonomického, kulturního a politického vývoje středomořských a mimoevropských civilizací od antiky po současnost. Na jedné straně představuje tento materiál nezastupitelný korigující historický pramen, na straně druhé dokumentuje estetické normy, vyspělou techniku tváření kovů i umělecké cítění daného regionu a období.

Expozice předloží domácím i zahraničním návštěvníkům přehled vývoje platidel daného prostoru od předmin-

covní podoby po bankovky se zvláštním důrazem na ekonomicko–historický vztah českých zemí a Orientu, jakož i na sběratelské aktivity na našem území vážící se na mimoevropský kulturní prostor:

- Vývoj platidel středomořského a mimoevropského prostoru v historicko–geografické linii od antiky po současnost** (a/ Antický Orient, b/ Antické Středomoří, c/ Blízký východ neislámský, d/ Sásánovci a ražby sásánovského typu, e/ Islámský Východ a indické islámské ražby, f/ Neislámská Indie, g/ Dálný východ, h/ Kolonie a državy, j/ Mimoevropské moderní státy a jejich papírová platidla).
- Prolínání kulturní a historické tradice evropské s vlivy mimoevropského prostoru v moderní době** (tokens, soukromé ražby, medaile, řády a vyznamenání, vitra, závaží, žetony, amulety, chrámové mince, votivní ražby, suvenýry).
- České země a středověký Orient** (nálezy islámského a sásánovského stříbra na území ČR v souvislosti s jeho importem do Evropy v 8.–11. stol. AD).
- České numismatické „okno do světa“ – čeští sběratelé mimoevropských mincí a významní badatelé v oboru** (významní krajané, Náprstek, Hloucha, Augst, Ševčík, Michera, Endrych, Štěpková a další).
- Prezentace dalšího nevystaveného materiálu** a nejnovějších odborných výstupů oboru formou elektronické prezentace.

Podmínky prostorové a technické realizace:

Při vhodných stavebních a technických dispozicích by naznačené kapitoly měly organicky a v těsné návaznosti provázet jednotlivé tematické oddíly expozice.

Pokud nebude možné takové uspořádání technicky a bezpečnostně (bezpečnostní vitriny napojené trvale na PCO) zajistit, bude tento oddíl soustředěn v jediném prostoru pokud možno bez oken (případně okenice nebo mříže), opatřeném jediným vstupem s vyztuženými vstupními dveřmi. Předpokládá se trvalé napojení na PCO a osobní ostraha.

Prostorová dimenze – cca 250 m².

4. Náboženské systémy, život a tvorba asijských národů

Velké asijské náboženské systémy – buddhismus, lámajismus, hinduismus a islám – jsou v Náprstkově muzeu zastoupeny rozmanitými typy sbírkových předmětů jež mohou přiblížit jak domácí, tak chrámový rituál, kultovní instrumentarium, naznačit prameny víry i postavení věřících a v doprovodných textech objasnit základní myšlenky jednotlivých učen. Protože tato náboženství tvoří jádro, nad nímž se formovaly nejvýznamnější asijské civilizace, bude expozice v prvním plánu budována na tomto půdorysu.

Představí se i menší systémy – indický džinismus, japonský šintoismus, čínský taoismus a konfucianismus, jež hrají v daných kulturách rovněž nezastupitelnou roli.

Ve druhém plánu představí expozice kulturněgeografické celky v jejich charakteristických rysech a průřezově pak přiblíží asijské národy v jejich každodenním životě a tvorbě v množství zastoupených stylů, materiálů, technologií a způsobů užití. Dostatečně šetrné současné instalační možnosti dovolí uvažovat o prezentaci dosud málo vystavovaného textilu aj. organických materiálů.

Samostatná prezentace je plánována pro bohatou sbírku anatolských koberců (koberce vázané i tkané – kilimy), jež pestrostí vzorů a motivů zaslouženě přitáhne velkou pozornost. Bude zároveň koncipována jako pocta sběrateli a velkému mecenáši NM – Náprstkovu muzeu Raineru Kreisslovi.

V oddílu věnovaném hinduistické Indii bude akcentován přínos geologa a sběratele O. Feistmantela, v prezentaci kmenových kultur Indonésie pak lékařům F. Czurdovi a P. Durdíkovi a jeho jedinečné kolekci z ostrova Niasu.

Tematicky uzavřený celek bude tvořit expozice zbraní, zastoupených v reprezentativním výběru od japonských zbrojí a mečových záštít až po chladné zbraně z islámských teritorií – Turecka, Persie a Indie.

Bohatá sbírka hudebních nástrojů bude oživena hudebními ukázkami, aby si návštěvníci mohli nástroje rovněž poslechnout. Proponováno je i zpřístupnění postupně budovaného souboru nahrávek mimoevropských hudebních děl na CD. Jeho základ již byl položen přepisem vzácné diskotéky, kterou muzeum získalo z pozůstalosti Karla Čapka a v náročném projektu restaurovalo a vydalo.

*Sarbadárovcí, Írán: 'Alí Mu'ajjad (1364 – 1381 n. l.).
Stříbrný donační multidirham. Sabzakár, AH 770, rub
Sásánovci, stareověký Írán: Ardašír I (224 – 241 n. l.).
Stříbrná drachma, líc
Rasúlovci v Jemenu: Al-Mudžáhíd 'Alí (1322 – 1363 n. l.).
Stříbrný dirham, líc. Mincovna 'Adan, rok ražby AH 740 (1341 n. l.)*

I. Náboženské systémy

- Buddhismus**
Indie, Čína, Vietnam, Japonsko
- Lámaismus**
Tibet, Mongolsko
- Čínská učení**
Kult předků
Taoismus náboženský,
blahopřejné náměty
Konfucianismus
- Šintoismus v Japonsku**
- Indická učení**
Hinduismus
Džinismus
- Islám**

II. Kulturněgeografické celky

- Čína**
Keramika, laky, řezby v kameni, kosti, lastuře, kovové předměty; A. Römer, R. Dvořák, L. M. Kuba.
- Vietnam**
Keramika, vykládání perletí, laky a košíky.
- Japonsko**
Čajový obřad, laky, keramika, necuke, inró, hračky, cloisonné, porcelán, slonovina, kovové předměty, bambusové, proutěné výrobky, dřevořezy, svitky;
J. Kořenský, J. Hloucha.
- Korea**
Psací náčiní, oděvy, boty, hračky, loutky, masky.
- Islámský Přední východ**
Umění knihy, miniatury, keramika, nástěnné vlysy, kovové nádoby, šperky; J. Zeyer, J. Wünsch.

Indie

V projevech mughalské tradice a teritoriálních specifikách Kašmíru, Paňdžábu (Sikhové), Rádžasthánu, Gudžarátu, Madhjapradéše, Bengálska, jižní Indie – včetně Srí Lanky.

Období koloniální Indie; O. Feistmantel.

Indonésie

Stínové divadlo, taneční masky a ozdoby, dřevorezby, šperky; R. Ch. Urbanová.

Barma a jv. Asie

Loutky, keramika, kovové nádoby, laky, dřevorezby.

III. Typologické soubory

Nábytek (islámský Přední východ, Korea, Japonsko, Barma, Čína).

Textil (indonéské batiky, ikat, perské, čínské výšivky, indický tisk, výšivky zdobené zrcátky, čínský obřadní oděv, japonská kimona, indická sárí).

Koberce (anatolské koberce a kilimy ze sbírky Rainera Kreissla; výběr dle možností prostoru).

Zbraně (islámský Přední východ, Indie, Indonésie, Japonsko).

Hudební nástroje (soubory nástrojů členěné podle kulturněgeografických celků, gamelan; diskotéka Karla Čapka).

Podmínky prostorové a technické realizace:

Jednotlivé kapitoly by měly být instalovány v oddělených výstavních prostorách (I. cca 500 m², II. cca 500 m², III. cca 400 m²), z toho partie koberců by měla alespoň v části dosahovat světlé výšky sálu min. 4 m.

V úseku organických materiálů by bylo zapotřebí osvětlení s možností přitlumení a variabilní mobiliář, vzhledem k nezbytné obměně exponátů.

Nutná kontrola klimatu.

Skulptura mladé ženy s nádobou, stojící v klasické pozici dvibhanga (dvojího prohnutí). Pískovec. Z výzdoby některého ze středověkých chrámů ve střední Indii.

Na protější straně:

Votivní plaketa zobrazující Buddhu pod stromem bódhi. Šedohnědá keramika. Thajsko.

5. Vojta Náprstek a čeští krajané ve světě

Expozice připomene Vojtu Náprstka jako zakladatele první veřejné pražské knihovny a muzea, ale zasadí tyto jeho počiny do širšího posouzení jeho významu pro pražský a český kulturní život 2. poloviny 19. století:

- Stručná **historie domu a rodiny** se zřetelem na filantropické aktivity matky, Anny Fingerhutové.
- Životopis V. Náprstka**, v jednotlivých životních obdobích – dětství, studia, období emigrace, prvních kontaktů s krajanami, aktivity po návratu do Prahy:
 - politické (zemský sněm, magistrát)
 - osvětové (ženská emancipace, sirotčinec, Americký klub dam)
 - přístup ke vzdělání
 - průmyslové výstavy, knihovna
 - muzeum (se zápůjčkami z muzeí, kam byly Náprstkovy fondy rozděleny).
- Kontakty** s J. Jungmannem, K. H. Borovským, F. L. Riegrem, J. E. Purkyněm, J. Zeyerem aj.
- Spojení s krajanami** po návratu do vlasti.
- Krajanství**
 - Důvody a historie exodu, krajanские spolky, tiskoviny, korespondence.
 - Činnost krajanů v hlavních centrech emigrace
 - Významné osobnosti.

Podmínky prostorové a technické realizace:

Samostatný výstavní prostor, členěný případně do dvou úseků, o celkové výměře 200 m².

Tlumené osvětlení vzhledem k množství papírových dokumentů a fotografií.

Všechny typy vitrín a panelů.

Kontrola klimatu.

Principy instalace

Oborný tým Národního muzea je si vědom toho, že adresátem nové expozice je široká veřejnost, že musí poskytnout doplnění a dokreslení učiva školám a zaujmout mládež, resp. celé rodiny, ale i zainteresované laiky z řad dospělých, hlouběji orientované milovníky mimoevropského umění, poskytnout fakta expertům, technikům a obchodníkům, kteří se chystají do vzdálených končin, orientaci novinářům a publicistům, prameny studentům a badatelům v oboru. Nezapomene ani na to, že velkou část publika budou tvořit senioři a také invalidé, pro něž je kontakt se světovými kulturami prostřednictvím muzea mimořádným zážitkem. Má na zřeteli, že stavbu expozice je třeba podle tohoto klíče jemně rozvrstvit: pro didaktické účely připravit vodící linii např. jemným barevným odstíněním či vyznačením popisek, připravit rozšiřující informace formou ucelených oddílů, evtl. – zejména tam, kde se to obsahem nabízí (např. pro hudební, taneční produkce, demonstrace technologií, ukázky autentického prostředí apod.) – doplnit audiovizuální prezentace, CD, počítat s možností vstupu do vymezených elektronických databází a pro usnadnění individuálních prohlídek zařadit audiofony.

Bude kladen akcent na interaktivní přístup a na využití nových, netradičních metod, aby byl integrován co nejširší okruh zájemců. Ve výstavním programu se také bude počítat se zvláštními počiny, např. haptickými výstavami pro zrakově postižené či jinak handicapované. Partie

hudebních nástrojů bude oživena hudebními ukázkami, aby si návštěvníci mohli autentické instrumenty rovněž poslechnout.

Jsou plánována tvořivá setkání – dílny pro mládež i dospělé, jaké se osvědčily např. při výstavě Čínských draků nebo Kaligrafie, přednáškové cykly, přednášky a besedy k aktuálním tématům i kulturní podvečery na doplnění a oživení expozice.

Rozsah expozic

- je dán především záměrem a obsahem, zároveň je však dimenzován s ohledem na návštěvníky a možnosti jejich percepcce.
- Sbírkový fond Náprstkova muzea dovoluje mnohonásobné rozšíření; počítá se s tím, že v modulové struktuře bude prováděna obměna exponátů (přednostně u organických materiálů) tak, aby diváci mohli sledovat téma z různých aspektů a aby expozice zůstávala živým organismem.

Prostory kde se budou nacházet sbírkové předměty musí být zajištěny ostrahou odpovídající současným bezpečnostním požadavkům, elektronickou zabezpečovací signalizací připojenou na pult centralizované ochrany, protipožární kontrolou, kontrolou klimatu, osvětlení ve stanovených úsecích musí mít možnost přitlumení dle mezinárodních standardů pro prezentaci sbírek.

*Portrét římského císaře Marka Aurelia, hymettský mramor.
Po r. 161 n. l.*

Na protější straně:

*Sekáček na arekové ořechy, typu mithuna (milostné objetí).
Litá mosaz, železné ostří. Jižní Indie, 1. pol. 20. stol.*

*Pohár ťiie se zvířecí maskou tchao-tchie. Bronz.
Čína, dynastie Šang (13. – 12. stol. př. n. l.).*

*Kůň připravený do boje. Hrobová keramika. Hrnčina polychromovaná za studena.
Čína, dynastie Tchang (618 – 907 n. l.).*

*Zadní strana: Trojtělá bohyně Hekaté v edikule.
Mramorový reliéf. Římský klasicismus 2. stol. n. l.*

